

FNs BÆREKRAFTSMÅL

I sammenheng med produkter fra CODAN NORGE AS

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Bevare miljøet

Respektere menneskerettigheter

Ivareta arbeidstakerrettigheter

Unngå korrupsjon og smøring

Kommuniser hvordan påvirkningen er håndtert

Kartlegg og vurder negativ påvirkning/skade ut fra egen virksomhet, leverandørkjede og forretningsforbindelser

I inneværende periode har vi valgt ut 4 områder som vi har et ekstra fokus på:

1. Mennesker:

- Vi skal kombinere sunn forretningsdrift med etisk adferd.
- Vi skal bidra til positiv samfunnsutvikling.
- Vi skal ha glade, fornøyde og motiverte mennesker i vår verdikjede.
- Vi skal arbeide for økt trivsel på arbeidsplassen og for våre samarbeidspartnere.

2. Sunnhet og helse:

- Vi skal kontinuerlig samarbeide med våre produsenter for å utvikle produkter som er laget av materialer som ikke utgjør helseisiko og vi forholder oss hele tiden til gjeldende direktiver.

3. Miljø:

- Vi skal bruke råvarer, emballasje og kjemikalier som påvirker miljøet så lite som mulig og i størst mulig grad benytte emballasje som kan gjenvinnes.
- Vi skal arbeide for at miljøbelastningen fra transporten blir så liten som mulig, og vi skal redusere energiforbruket.

4. Best mulig brukeropplæring:

- Vi er opptatt av at våre produkter brukes til den hensikt de er laget, og at brukerne følger bruksanvisningene. På denne måten ønsker vi å unngå feilbruk som både kan føre til utilsiktede hendelser, men også kan øke belastningen på miljøet gjennom økt forbruk.

Nøkkelinformasjon om bedriften og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om bedriften

Navn på bedriften:
CODAN NORGE AS
ASK 22
2022 Gjerdrum

Beskrivelse av bedriftens struktur

CODAN NORGE AS er et selvstendig norsk salgsselskap som inngår i CODAN Companies.

The decisive connection

CODAN Companies er anerkjent som produsent og distributør av medisinsk utstyr, et resultat av over 60 års utvikling og forskning. Som en global partner til den medisinske industrien, med røtter i Danmark og produksjonssteder i fem land, tilfører CODAN sikker pleie og behandling av pasienter verden over gjennom innovative og gjennomtenkte løsninger i felt som infusjon, transfusjon, blodtrykks-monitorering og infusjonspumpeteknologi. CODAN sin produktbredde er resultatet av kontinuerlig utvikling basert på markedets behov. Grunnlaget er en kontinuerlig evaluering av kliniske behov, sammen med brukertrening og erfaringsutveksling mellom klinisk personell og CODAN.

Våre egne produksjonsfasiliteter og salgssavdelinger i Tyskland, Tsjekkia, Portugal, USA, Norge, Sverige, Storbritannia, Frankrike, Sveits, Nederland, Italia, Østerrike og Danmark, samarbeider for å sikre effektiv produksjon, levering og service til helsemarkedet.

Virksomheten er organisert med en funksjonell organisasjonsstruktur der innovasjon, utvikling og bærekraft legger grunnlaget for videre utvikling og vekst.

Åpenhetsrapport

Omsetning i startår for perioden 2022 (NOK)

CODAN NORGE AS: 81 000 000,00

Antall ansatte

CODAN NORGE AS: 9

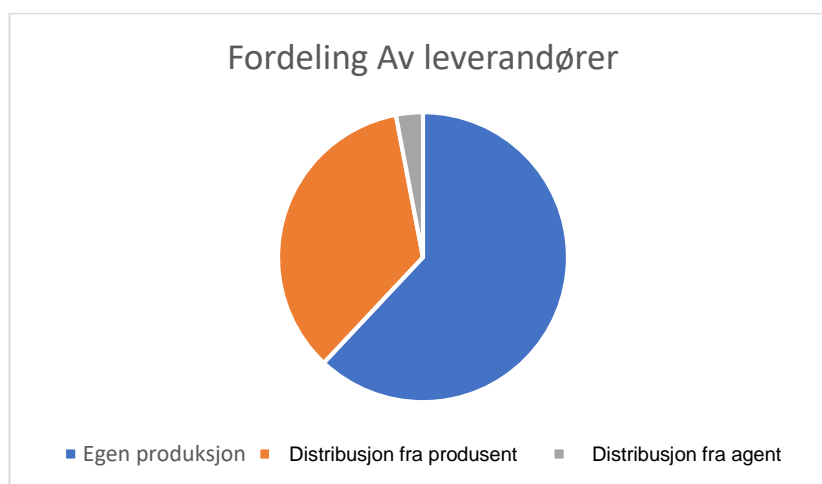
Informasjon om leverandørkjeden

CODAN NORGE AS har en lang og omfattende internasjonal leverandørkjede. CODAN NORGE AS er distributør av en rekke produktserier og dette avsnittet omhandler dette og ikke råvarekjeden.

I hovedsak kjøper vi inn direkte via produsent, men noen av innkjøp går via agent. Vi setter store krav til innkjøp via agent og har kontroll på hvor alle innsatsfaktorer er produsert. Vi ønsker å ha så direkte kontakt som mulig med de som produserer varer til oss, og på den måten komme nær våre innkjøp for å sikre god kontroll og oversikt over leverandørkjeden.

CODAN NORGE AS har over mange år etablert et godt system for leverandørgodkjenning der vi setter krav til våre leverandører på blant annet kvalitet, etisk handel og miljø. Vi har langsiktige relasjoner til mange av våre produsenter og jobber kontinuerlig med de for å sikre at våre etiske retningslinjer blir fulgt. Gode og langvarige leverandørforhold sikrer god kommunikasjon og vilje til forbedring hos leverandørene dersom vi avdekker avvik.

Antall leverandører som bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret 20 stk. pr 2023.

Helt/delvis CODAN Companies-produksjon

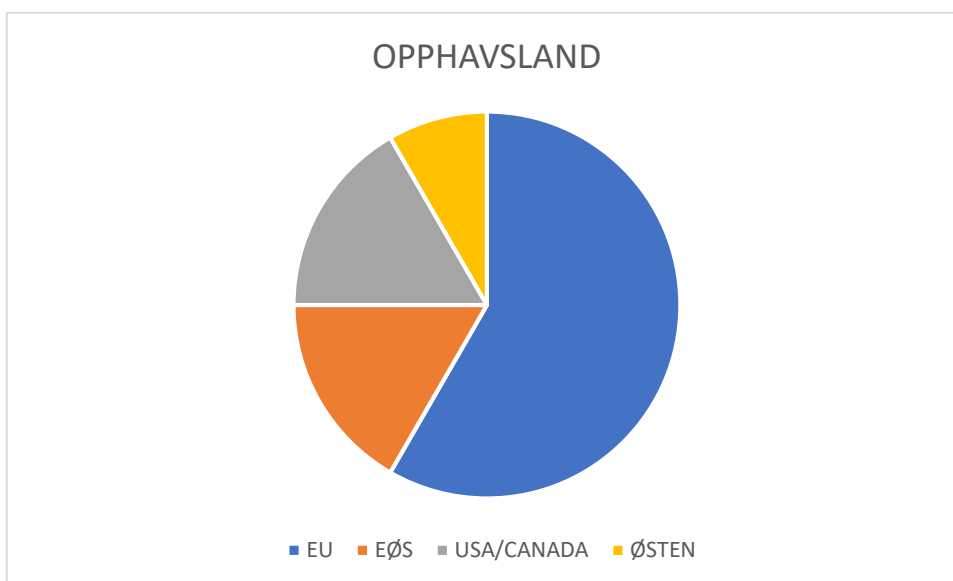
62%

Innkjøp direkte fra produsent

35%

Innkjøp via agent/mellomledd/importør/merkevareleverandører

4%

Liste over produsenter per land

Tyskland
Portugal
Frankrike
Finland
Sverige
Norge
Danmark
Estland
Sveits
USA
Canada
Taiwan (under terminering)

Antall ansatte i CODAN Companies:

Ca. 1500

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Kvalitet – Pålitelighet – Presisjon

De internasjonale CODAN Companies med mer enn 1500 ansatte spesialiserer seg innen produksjon av infusjons- og transfusjonssystemer med tilbehør. Helt siden grunnleggelsen av den første lille fabrikk, etablert av Sven Husted-Andersen SR, har navnet CODAN stått for høykvalitetsprodukter så vel som verdiskapning i et familie-eid selskap.

Code of conduct etterlevs av CODAN Companies: (Heretter: CODAN)

- CODAN Medizinische Geräte GmbH & Co KG
- CODAN pvb Critical Care GmbH
- CODAN pvb Medical GmbH
- CODAN PORTUGAL, S.A.
- CODAN 11, S.A.
- CODAN US Corporation
- CODAN Inc.
- CODAN NORGE AS
- CODAN TRIPLUS AB
- CODAN Limited
- CODAN FRANCE Sarl
- CODAN Medical AG
- CODAN ARGUS AG
- CODAN BV
- CODAN s.r.l.
- CODAN Medical GmbH
- CODAN Medical ApS
- CODAN DEHA ApS

- så vel som deres ansatte, følges retningslinjene som er fastsatt i dette dokumentet. Disse er gjeldende for ledelsen og ansatte, samt at de er grunnleggende for alle våre forretningsforbindelser.

De etiske retningslinjene som beskrives er basert på prinsippene innen «UN Global Compact» og på den generelle deklarasjonen av menneskerettigheter av United Nations (UN).

Generelle prinsipper

CODAN etterlever og respekterer all lovgivning og reguleringer som er aktuelle i det landet som vi opererer i. Alle ansatte og forretningsforbindelser behandles rettferdig og kontrakter er skrevet.

Korrupsjon

Alle ansatte i CODAN er pålagt å strengt skille mellom firmaets interesser og egne private interesser. Pålegget er gjeldende ved håndtering av kunder, leverandører og andre forbindelser. Alle forretnings- og innkjøpsavgjørelser som er utført, er underlagt de samme reglene.

CODAN ansatte har forbud mot å kreve eller akseptere personlig vinning i form av penger, tjenester eller annet knyttet til kunder, leverandører eller andre forbindelser. Dette omfatter likevel ikke til invitasjoner som faller inn under kundekontakt, møter og samlinger relatert til markedet.

Tvangsarbeid

CODAN fordømmer strengt all form for tvangsarbeid. Ansatte skal under ingen omstendigheter tvinges til arbeid gjennom vold eller tvang.

Barnearbeid

CODAN følger reglene til United Nations hva angår barnearbeid og det kontrolleres alltid før ansettelse at vedkommende innehar alder definert av UN.

Menneskerettigheter

CODAN respekterer, støtter og etterlever internasjonale anerkjente menneskerettigheter.

Diskriminering

CODAN forebygger og etterlever enhver form for diskriminering. Dette inkluderer spesifikt diskriminering på bakgrunn av kjønn, rase, alder, seksuell legning, funksjonshemming, religion, etnisk tilhørighet og kulturell opprinnelse.

HMS

CODAN etterlever ethvert regelverk og lov hva angår Helse- miljø og sikkerhet for sine ansatte.

Arbeidstakerrettigheter

CODAN respekterer retten som ansatte har til å organisere seg i en arbeidstakerorganisasjon.

Beskyttelse av miljøet

CODAN vurderer til en hver tid konsekvensen av sine forretningsforbindelser, produksjonsfasiliteter, internasjonale reguleringer, nasjonale reguleringer, medisinske behov, opp imot minst mulig miljøavtrykk.

Forretningshemmeligheter

CODAN stiller krav til ansatte om å bevare forretningshemmeligheter. Konfidensiell informasjon så vel som konfidensielle dokumenter, skal ikke vises til tredjepart, ei heller skal tredjepart ha tilgang til slik dokumentasjon eller informasjon, uten nødvendig godkjenning fra ledelsen. Dette forhindrer ikke behovet for transparent forretningsdrift.

CODAN i Verden

Mål og fremdrift

Mål og fremdrift i rapporteringsåret

1. Code of Conduct

Mål: Policyen (Code of Conduct) bør integrere de etiske retningslinjene for vår virksomhet og for våre leverandører, og bør kommuniseres offentlig på hjemmesiden vår.

Status: Code of Conduct er publisert på felles hjemmeside www.codancompanies.com og er implementert som del av styringsverktøyet til hele virksomheten.

2. Miljø og miljøpåvirkning

Mål: Kartlegging av miljø og miljøpåvirkning for de produkter vi forhandler.

Status: Arbeidet er startet. Med ca 1200 varelinjer er jobben forholdsvis stor og vi starter med egenproduksjon. Her har vi kommet godt i gang og har innholdsfortegnelse/materialbeskrivelse for de fleste produktene.

3. Miljøsertifisering

Mål: Miljømerke aktuelle høyvolumprodukter.

Status: Miljømerking gir ingen miljøgevinst i seg selv, om ikke miljømerkede produkter blir valgt av brukerne. Vi prøver derfor å søke inn produktserier innunder miljømerket på forhånd, for deretter å ta den endelige beslutningen om slik merking ved eventuell tildeling i anbud. En overgang fra PVC til PVC-fritt vil medføre kostnadsøkninger i produksjon og råvarer. I tillegg vil en miljøsertifisering øke kostnaden til sluttkunde. Vi ser en endring i offentlige anbud hvor man nå i større grad etterspør og stiller krav til at produktene skal være PVC-frie.

4. Forankring

Mål: Forankring av bærekraft i virksomheten

Status: Forankring av bærekraft i virksomheten handler om å ha på plass relevante policyer og retningslinjer, og effektive styringssystemer for implementering av disse. Sentralt i dette er virksomhetens arbeid med aktsomhetsvurderinger. Det vil blant annet si å ha strategier og planer for hvordan virksomheten identifiserer og håndterer virksomhetens negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø, også gjennom forretningsforbindelser og i leverandørkjeden. Gjennom å håndtere dette på en god måte bidrar virksomheten til oppnåelse av bærekraftmålene. Tydelig forventning fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre.

Målet med de etiske retningslinjene våre blir kommunisert gjennom ulike kommunikasjonskanaler, avhengig av leverandøren og situasjonen. Dette kan være skriftlig ved utsending av de etiske retningslinjene, eller i dialog med leverandører på møte eller ved besøk.

For oss er det effektivt og praktisk å bruke den samme anledningen til å formidle både våre kvalitets- og etiske krav og forventninger, samt hva leverandørene kan forvente av oss i forbindelse med vår innkjøpspraksis.

Etiske retningslinjer er integrert i vårt standardavtaleverk for leverandører hvor det også er omtalt at disse skal gjelde for produsentens underleverandører og råvareprodusenter.

Våre etiske retningslinjer for leverandører er tilgjengelig både på norsk og engelsk.

Indikator

Andel av bedriftens leverandører som har akseptert retningslinjer for leverandører er 100%. (Vi inngår ikke samarbeid med produsenter eller agenter som ikke aksepterer våre retningslinjer).

1. Erfaringer og endringer

Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraft i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

Innen produksjon av medisinsk utstyr har MDR fått stor oppmerksomhet det siste året. Det er vesentlig med reguleringer, dokumentasjoner og søknadsprosesser som må utføres for å få produktene godkjent. Det har satt arbeidet med bærekraftmålene noe til side. Det jobbes fortsatt i tråd med bærekraftsmål, men fokuset på endring har vært innen MDR.

2. Virksomhetens påvirkninger

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, samfunn og miljø.

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning eller skade på mennesker, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere de mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

Prioritert negativ påvirkning/skade for mennesker, samfunn og miljø

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens prioritert risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø.

Geografi

Utnytting av migrantarbeidere/sosial dumping

Tvangsarbeid

Helse, miljø og sikkerhet

Arbeidstid

Arbeidstakerrettigheter

Diskriminering

Korrupsjon

Miljøbelastning

2.A.2 Beskriv kort virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og spesifikt hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. Beskriv hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/ dere har snakket med.

I CODAN NORGE AS har vi veletablerte prosedyrer og rutiner for godkjenning og evaluering av leverandørene våre. Vi har en god oversikt over hvor produktene som blir levert til oss blir produsert.

Vi har et overordnet risikobilde på landsnivå som er oppdatert løpende og er basert på følgende kilder og indekser:

- Transparency International Corruption Perceptions Index
- Environmental Performance Index
- International Trade Union Confederation Global Rights Index
- Human Rights Indexmap
- Reach oversikt over kjemikalier
- Healthcare without harm

Årlige risikovurderingsmøter av leverandører knyttet til vår egen database for leverandøroppfølging, erfaring i bransjen og arbeidet med etisk handel. I tillegg utfører vi en årlig sårbarhetsanalyse (2023) der vi går gjennom alle råvarer og emballasje og ser på hvilken risiko de ulike råvarene og emballasjen kan ha. Det blir sett i gang tiltak for de produktene/emballasjen med størst risiko.

3. **Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning**

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er mindre viktig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styrings-systemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FNs bærekraftsmål.

3.A **Håndtering av prioritert påvirkning**

3.A.1 **Stanse, forebygge eller redusere**

3.A.2 **Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, samfunn og miljø**

Prioritert negativ påvirkning/skade

Utnytting av migrantarbeidere / sosial dumping

Overordnet mål: For å sikre anstendige og rettferdige arbeids- og boforhold for sesong/migrantarbeidere i samsvar med nasjonale lovverk eller industristandarder, slik at ingen blir behandlet ulikt.

Status: Nytt egenrapporterings skjema SAQ skal sendes ut til våre viktigste leverandører og vi jobber med å få rullert dette ut til alle leverandører. Dette er et omfattende arbeid og gir oss en detaljert kartlegging av leverandørene våre slik at vi kan rette fokuset mot de rette risiko-områdene.

Valg av sertifiserte leverandører for å forebygge og redusere risiko.

Kjennskap til leverandører; de fleste av våre leverandører har levert til oss i mange år, og vi har et godt langsiktig samarbeid med de fleste. Siden MDR er så omfattende og krevende for produsenter av medisinsk engangsutstyr, vil ikke useriøse aktører være like mye i markedet som tidligere. De som satser personell, kapital og ressurser i forbindelse med MDR-sertifisering vil ikke gå på kompromiss med bærekraftmålene i risiko for at en skal miste marked og anseelse.

Tverrgående tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Bedriftens tverrgående tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade er i stor grad beskrevet under punktene over; som f.eks. krav til våre leverandører, krav til MDR for medisinsk utstyr, m.m.

3.B.1 **Reduksjon av miljø- og klimafotavtrykk**

Gjennom våre egne produksjonsprosesser og ansvarlige innkjøp, kan vi bidra til å redusere negative miljøpåvirkninger. Vi ser også at vi kan hente en god del miljøgevinst gjennom å klargjøre for brukerne hvordan utstyret best skal benyttes og hvilke alternativer som finnes. Dette arbeidet har vist seg å være det vanskeligste. Spesielt sykehussektorens manglende etterspørsel etter PVC-frie produkt er utfordrende, men også manglende etterspørsel etter nye og forbedrede produktserier når det kommer til unødvendig restvolum av legemidler, er utfordrende å jobbe imot.

Vi er medlem av Grønt Punkt Norge. Dette forplikter.

3.B.2 Tilpassing av egen innkjøpspraksis

Vi ønsker å ha et langsiktig forhold til leverandører og samarbeidspartnere som deler våre verdier, og som ønsker å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden. Mange av våre leverandører har levert til oss i mange år, og vi har et langsiktig forhold til de fleste.

De fleste av våre produkter er i avtale på offentlige anbud. På grunn av dette inngår vi langsiktige kontrakter og samarbeid for våre innkjøp, for å sikre at kvalitetskravene våre er fulgt og at varene er levert til avtalt tid. Dette gir leverandøren trygghet for å planlegge sesongen og nødvendig innleie av arbeidskraft.

Vi har aktivt jobbet med å lage et godt prognosesystem og dette gjør at leverandøren lettere kan planlegge produksjon. Vi benytter prognosesystem for å gi leverandørene forutsigbarhet. I tillegg inngår vi avtaler med en tidshorison som strekker seg over flere år og/eller flere uttak av produkt. God innkjøpspraksis og samarbeid resulterer i gode, langsiktige relasjoner med våre leverandører, som er av stor betydning for oss. I tillegg sikrer dette at fabrikkene våre fungerer godt, og at vi har tid til å planlegge kapasiteten framover.

En risikoanalyse med offentlige innkjøp er at i overgang mellom oppstart av nytt anbud og terminering av utgått anbud må vi som leverandør være leveringsdyktig til nytt anbud tar over. Det betyr som regel at vi kan ende opp med et restlager med anbudsspesifikke varer som vi ikke får solgt. Disse blir etter en tid destruert.

3.B.3 Valg av produkter og sertifiseringer

Det er anbudsutlysninger som setter krav til hvilke sertifiseringer hvert produkt skal ha. Alle produkter som CODAN NORGE AS tilbyr til det norske markedet er sertifisert iht. offentlige krav om medisinsk engangsutstyr. Alle produsentene er også i gang med klassifisering innenfor MDR.

I tillegg til sosial- og miljømessig sertifisering (definert nedenfor) er mange flere av leverandørene våre kvalitetssertifiserte, noe som også bidrar til å redusere negative påvirkninger på viktige områder som sporbarhet og systematisk leverandør oppfølging.

3.B.4 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger er forankret i våre etiske retningslinjer for leverandører. 100% av våre leverandører har signert våre etiske retningslinjer eller har tilsvarende like gode etiske retningslinjer innad i virksomheten.

3.B.5 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi mener det kan være behov for kompetanseheving hos våre småskalaleverandører for å skape en bedre forståelse rundt arbeidet med etisk handel, og for å påvirke andre lenger ned i leverandørkjeden (produsenter og råvareleverandører).

Fysiske møter ved leverandørbesøk eller oppfølgingsmøter enten via telefon eller web-løsninger fungerer godt som et effektivt tiltak for å styrke gjensidige forståelse rundt arbeidet med etisk handel og utfordringer som kan oppstå, samt samarbeid med mellomleddene.

4. Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Virksomheten må ha rutiner og systemer for å overvåke gjennomføringen og resultatene for å kunne vurdere disse. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåke og evaluere

Beskriv hvem som har ansvar for å overvåke effekten av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis

Ansvar er delt internt i bedriften avhengig av tiltaket. Daglig leder har det overordnede ansvaret, mens en stilling innen produktledelse har det operative ansvaret.

I praksis blir overvåking gjennomført generelt via datainnsamling og rapportering.

Enkelt saker blir rapportert, diskutert og evaluert internt på statusmøte med relevante interessenter.

4.A.1 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens og forretningsforbindelsers (f.eks. leverandørers) tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer.

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert.

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomhetens aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Det vil si ekstern kommunikasjon av policyer og retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere bedriftens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, inkludert funn, effekt og resultater av tiltakene/aktivitetene.

5. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Internt er arbeidet rundt etisk handel godt forankret i bedriften. Tema blir tatt opp på ulike møter, informasjonsmøter og avdelingsmøter da det står fast på agendaen i forbindelse med alle nye anskaffelser eller produktvurderinger.

Eksternt er vårt arbeid kommunisert gjennom ulike kommunikasjonskanaler til ulike berørte interessenter.

Informasjon om hvordan arbeidet er forankret og drevet frem i bedriften kan fortelles i ulike anledninger med interessenter, på møter, ved besøk eller skriftlig.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

Informasjon om vår satsing på samfunnsansvar og miljø er publisert på vår nettside under «code of conduct».

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket, eller bidratt til skade, på mennesker eller samfunn, håndteres den skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at en skade på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6. Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, samfunn og miljø

Ved brudd på de etiske retningslinjene vil vi samarbeide med leverandøren vår (og eventuelle mellomledd) for å lage en plan for gjenoppretting innen rimelig tid.

Dersom leverandøren etter flere forsøk viser uvilje til å samarbeide for å implementere forbedringer, vurderer vi ansvarlig avslutning av leverandørforholdet.

6.B Tilgang til mekanismer for gjenoppretting

6.B.1 Beskriv hva selskapet gjør for å sikre at påvirkede arbeidere og lokalsamfunn har tilgang til effektive mekanismer for gjenoppretting, når det er aktuelt

Internt har vi gode rutiner og prosedyrer på plass for egen klagebehandling (avvik), både for drifts- og sykehusmarkedet.

Våre etiske retningslinjer for leverandører inkluderer et prinsipp om at våre leverandører skal ha et velfungerende system for håndtering av klager knyttet til menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon.

As safe as possible,
as versatile as necessary

Quality

Reliability

Precision